

Однією з базових професійно орієнтованих практик є волонтерська діяльність майбутніх психологів, основною метою котрої є формування афективно забарвлених фахових компетентностей. Волонтерство є сферою набуття соціального досвіду студентами-психологами, вироблення нових професійно значущих навичок, удосконалення здібностей, стимулювання ініціативи і творчості. Крім того, базами практики майбутніх практичних психологів можуть також бути військові частини, реабілітаційні центри для військових, де вони набуватимуть навичок психодіагностики адаптаційних станів військових, призваних на строкову службу; допомагатимуть учасникам бойових дій повернутись до звичного способу життя. У закладах середньої і дошкільної освіти практиканти пізнаватимуть вікові особливості дітей і підлітків, юнаків і дівчат, діагностуючи їхні когнітивні процеси, виявляючи специфіку характеру й особистісного становлення.

У підготовці майбутніх практичних психологів обов'язковим є звернення до психологічних ресурсів самих студентів, їхнього ініціювання та стимулювання, що відповідають специфічним вимогам професії. Також можемо зрозуміти, що існують певні проблеми у підготовці фахівців, які потрібно пошвидше усунути. Але готовність до професійного самовдосконалення є одним із компонентів професійної підготовки майбутніх психологів, якому приділено в науці недостатньо уваги.

Список літератури

1. Антонова Н. О. Психологічні основи розвитку готовності до професійної діяльності у майбутніх психологів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. психол. наук : спец. 19.00.07 «Педагогічна і вікова психологія» / Н. О. Антонова. – Київ, 2012. – 43 с.
2. Баклицька О., Степанченко Н., Сірко Р. Аналіз змісту підготовки практичних психологів у спеціалізованих навчальних закладах. Молода спортивна наука України. 2010. Вип. 4. С. 6–10.
3. Бернс Р. Развитие Я-концепции и воспитание /Р. Бернс. – М. : «Прогресс», 1986. – 424 с.
4. Максименко С.Д. Технологія спілкування (комунікативна компетентність учителя: сутність і шляхи формування) / С.Д. Максименко, М.М. Заброцький. –К. : Главник, 2005. – 112 с.

*Науковий керівник: Барановська Л.В.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 004.811 (043.2)

Васьковська А.О.

Національний авіаційний університет, м. Київ

МЕТАМОВА ФАХІВЦІВ СФЕРИ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Підготовка фахівців для сфери інформаційних технологій у вітчизняному просторі вищої освіти має здійснюватись за об'єктивними вимогами фаху, а також з урахуванням європейських стандартів, оскільки ця

професія має інтернаціональне значення та й Україна з 2005 року є складовою Єдиного європейського простору вищої освіти і науки.

Наша стаття стосуватиметься лінгвістичного забезпечення професійно-інформаційної діяльності. Воно, з огляду на особливий об'єкт діяльності фахівців сфери інформаційних технологій, має свою специфіку. У сфері офіційної взаємодії, в галузі оволодіння студентами у закладах вищої освіти професією використовується наукова термінологія. Однак широкого вжитку набула і метамова фахівців з інформаційних технологій.

Метамова — це істинні думки співрозмовників, приховані в їхніх словах фразах і реченнях. Метамова, як і мова тіла, базується на інтуїції, передчуттях, шостому почутті та розумінні, що слова і думки співрозмовника — це не одне й те ж саме. Більшість виразів легко розпізнаються і використовуються людьми, але свідомо інтерпретуються лише кілька метаслів для того, щоб розкрити істинний зміст висловлювання. Метамова використовується і в побутовому, і в діловому спілкуванні [1].

Особливістю метамови у сфері інформаційних технологій є українізація англійських висловів. Нижче пропонуємо декілька прикладів, які є найбільш поширеними в щоденному використанні серед тих, хто працює у зазначеній сфері професійної діяльності:

- **брейншторм** (від англ. *brainstorm*) - спосіб генерації нових ідей або вирішення існуючих проблем шляхом мозкового штурму;
- **демка** (або «демо», від англ. «*demo*») — демонстраційна версія чогось, як правило, із скороченим функціоналом або із випробувальним періодом використання;
- **джун** (або «джуніор», від англ. «*Junior Developer*») – особа із початковим рівнем володіння професією, людина, яка має мінімальний досвід (як правило, до 2 років) та навички у певній сфері діяльності;
- **капча** (скор. «*CAPTCHA*» від англ. *Completely Automated Public Turing Test to Tell Computers and Humans Apart*) - картинка для перевірки користувача, чи є він справжньою людиною або це просто бот (програма). Капча використовується як захист від автоматичних реєстрацій та спам-ботів;
- **лейбл** (від англ. «*label*») – етикетка – графічний/текстовий знак/наклейка на будь-якому ІТ-продукті, із зазначенням торгової марки, назви, виробника, дати виробництва тощо;
- **мерч** (від англ. «*merchandise*») - різного роду продукція, товари з певною символікою або без неї. Дуже часто цей термін використовується для позначення одягу, який випускається відомими особами, знаменитостями [2].

Отже, розглянувши поняття метамови та її специфіки у сфері інформаційних технологій, можна зазначити, що для розуміння представників цієї сфери у спілкуванні необхідно володіти англійською мовою, хоча б на початковому рівні, адже програмісти часто українізують іноземні слова чи вислови.

Список літератури

1. https://pidru4niki.com/18071015/menedzhment/metamova_abo_chitati_miz_h_ryadkami

2.<https://ravesli.com/slovar-programmista-sleng-kotoryj-dolzhen-znat-kazhdyj-koder/>

*Науковий керівник: Барановська Л.В.,
д-р пед. наук, професор*

УДК 159.98 (007:004)

Виноградов Д. О.

Національний авіаційний університет, Київ

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КІБЕРБЕЗПЕКИ

Актуальність дослідження. Проблема кібербезпеки не належить до фундаментально розроблених у психологічній науці напрямів. Тим не менш, у наші дні ця тематика стає одним із найактуальніших напрямів психологічних досліджень. Безпека – фундаментальна потреба. Відповідно до ієрархії А. Маслоу, вищі людські потреби в самоактуалізації, у визнанні та оцінці, у коханні та прихильності реалізуються на основі задоволення фізіологічних потреб людини, а також властивий кожному з нас потреби у безпеці [2]. Одним із цих найважливіших факторів є інформаційна безпека як складова кібербезпеки.

Мета статті. Виокремити психологічні аспекти кібербезпеки та проаналізувати їх використання як маніпулятивного чинника.

Викладення основного матеріалу. Об'єднання цифрових технологій та соціальної інженерії призвело до нового різновиду кібератак – цифрових атак на людей. Вони відрізняються від звичних хакерських нападів тим, що вирішальне значення в них має психологічний аспект, а не вразливість програм, операційних систем та обладнання.

Щоб дістатися до корпоративних систем з цінними даними, шахраї можуть зламати пристрій хоча б одного користувача, який має потрібні права. Або достатньо знайти адреси електронної пошти кількох співробітників та надіслати їм спеціально підготовлені листи. У вкладенні до таких листів буде шкідлива програма, яка заражає комп'ютер і дає хакеру віддалений доступ, або шифрує всі дані та вимагає викупу. Таким чином, щоб зламати компанію, шахраям доводиться зробити так, щоб одержувач листа захотів відкрити вкладення або перейшов за посиланням [4].

Для реалізації цієї маніпуляції злочинці використовують робочий інструментарій цілої низки дисциплін: психології особистості та соціальної психології, нейролінгвістичного програмування, маркетингу та інших. Основні елементи щодо маніпуляцій — це емоції, потреби людей, їх особистісні особливості та морально-етичні установки.

Серед усіх способів маніпулювання найрезультативнішими є емоції. Емоції - це психофізіологічні стани, які моделюють поведінку людини і спонукають до певних дій [3].

Найінтенсивнішою за впливом є емоція страху, вона вимагає швидкої захисної реакції. Приклад: «Ваш комп'ютер заражений і заблокований. Клацніть тут». Злість провокує на активні дії та суперечки. Приклад: «Що Ви написали у звіті? Що за безграмотність? Негайно виправляйте!». Цікавість активізує